VELKOMMEN TIL KULTURMINNEDAGEN

Vinderen Historielag og Oslo Montesorriskole ønsker velkommen til medlemsmøte og samvær på Oslo Montesorriskole tirsdag 21. september kl. 1830.

Finn Holden snakker om Holmsborg fra kurhotell til Montesorriskole med bilder
Rektor Lena Sjøblom snakker om Montesorriskolen på Holmsborg gjennom 20 år.

Enkel servering
Parkering i skolegården, Huldreveien 28, på Skådalen kompetansesenter og ved speiderhytta ovenfor Skådalen stasjon.

VELKOMMEN
Finn Holden
leder

RUSTGÅRDEN
Setraveien 16

av Arne Sejersted Bødtker

Huset ble bygget i 1927–28, tegnet av arkitekt Nicolai Beer, bror av min mor. Den gangen var det ikke mange hus i Setraveien. På nordsiden av veien var det bare 3-4 store hus, vi kjente stort sett ikke de som bodde der. På sydsiden av veien var det barn stort sett på vår alder. Fra Vannverket og bortover bodde Corneliussen, så Munte-Kaas, før Knutzon som bodde i "Symra", Per Kure, advokat Wilhelm Bugge med fire barn, så Ek hvor jo to av barna bygget hus. Det siste huset etter Rustgården var eiet av Alfred Andersen, bror av gullsmeden David Andersen. Her stoppet Setraveien og ble ikke åpnet før etter krigen i forbind-

Rustgården ferdigstilt 1926. Kunstgalleriet til høyre for hovedhuset.

"Denne manns hjem er en meget betydelig del av ham selv. På en ganske raffinert måte gjemmer det hele utsikten fra veien, slik at når man kommer tvers igjennem og ut på altanen, er det å komme rett ut på kanten av Sinai og se på Norge som flyter av skjønnhet. Bærum med Kolsås er rykket ganske nær i den glassklare augustaftenen, med Willumsengrønne jorder imellem og tre tydelige lag med åser bak. Det er den peneste tomt i Norge."

– Johan Borgen i Dagbladet 18.8.1934. Fra utstillingskatalogen.

Den lille salen i galleriet med yngre kunstnere.
Svart-hvitt bilder fra utstillingskatalogen.

else med at Natoanlegget lenger oppe i åsen ønsket flere adkomstveier. Toralf Andersen, sønn av Alfred, satte seg mot åpningen av veien og felte flere store trær over denne for å stoppe trafikken.

I ”Munkebotten”, huset med portal på nordsiden av veien, bodde professor Langfeldt. Det var han som strevet seg frem i snøstorm på fjellet, og vi ropte til ham ”det er kaldt”. ”Nei,” svarte han, ”det er Langfeldt”. På eiendommen hvor Color Line Sunde nå bor, gikk min eldste bror Edward på barneskole. Det ble senere barnepensjonat.

Tomten til Rustgården var skogbevokst på den tiden, og far likte ikke å hugge trær. En gang han var på reise til London, fikk mor hugget 20-30 trær på tomten nedenfor huset. Far oppdaget ikke at de var borte da han kom tilbake. En gang holdt en av de store granene ved porten på å blåse ned. Da utkommanderte han alle tre hushjelpene til å støtte opp treet så det ikke skulle falle. Mor stoppet prosjektet før noen ble skadet.

Vannverket på Besserud var samlingsplassen for ungdommen, hvis vi ikke ”slo ball” hos Knutzon. Det hendte også at vi sloss med ”Liarampen”, brødrene Dybwad m/fl. , særlig etter at de en gang hadde raidet hytten vår.

I handelshuset på Besserud var det flere butikker. Mot veien var det to brødre Monsen som holdt til. Den ene hadde kolonialen, og den andre var Kjøtt-Monsen med egen kjøttavdeling. Han hadde opprinnelig en butikk like ovenfor broen på venstre side. Han måtte

"Sørensen-veggen" i den store salen.

til, da en av våre elghunder ble påkjørt og måtte avlives. Mot svingen var Det Lille Magasin, også kalt "Lillemagga" – en blanding av parfymeri og trikotasje. Fru Gulbrandsen hadde alt. I den andre enden var det konditori og melkeforretning, bestyrt av frk. Johansen som bodde i underetasjen hos Knutzon. På baksiden av huset var det frisørsalong hvor Thinka pleide å gå når hun skulle være fin, og hvor vi var med for å få klippet oss.

Tilbygget til fars malerisamling, "galleriet" ble også tegnet av arkitekt Nicolai Beer og sto ferdig i 1937. Far hadde en meget stor malerisamling, det hang bilder på alle værelser i hele huset, og det var også noen lagret i kjelleren under galleriet, av far kalt "Kvinnefengselet". Under krigen var det atelier og skole for skulpturavdelingen ved Kunst- og Håndverkskolen. Min yngste bror og jeg moret oss med å kikke på modellene som var der. Skolen fikk melkebokser fra Sverige, disse var lagret på loftet og fine til å lage karameller av. Vi stjal noen av disse, men for ikke å bli knepet kastet vi dem ut av loftsvinduet ned i haven. Der hentet vi dem og gikk ned i vår lille røde hytte KKV (Kaffe Kos og Varme), bygget av gartner Lubosch tidlig i 30-årene til våre eldre brødre og to brødre Bugge. Da de ble for store, overtok min bror Eric, Jens Bugge, Sidsel Knutzon og jeg hytten. Den lå der hvor huset til Lakke nu ligger. galleriet 23

Når flyalarmen gikk under krigen, var det ikke alltid at vi gikk i kjelleren. Det var fint å se på "fyrverkeriet" fra

loftsvinduet. Det var antiluftskyts på Holmenkollen. I et rom mellom taket i kottet nedenfor hovedtrappen og gulvet i 2. etasje hadde mor radio under krigen mens far satt på Grini. Den kom frem, husker jeg, 8. mai 1945. Jeg har alltid lurt på om det var andre ting gjemt i rommet over taket i kottet, men fikk aldri undersøkt det. Carlos og jeg tenkte oss å finne dette, men kottet er borte, og luken i taket var ikke der lenger. Kanskje ligger det en skatt oppe i taket.

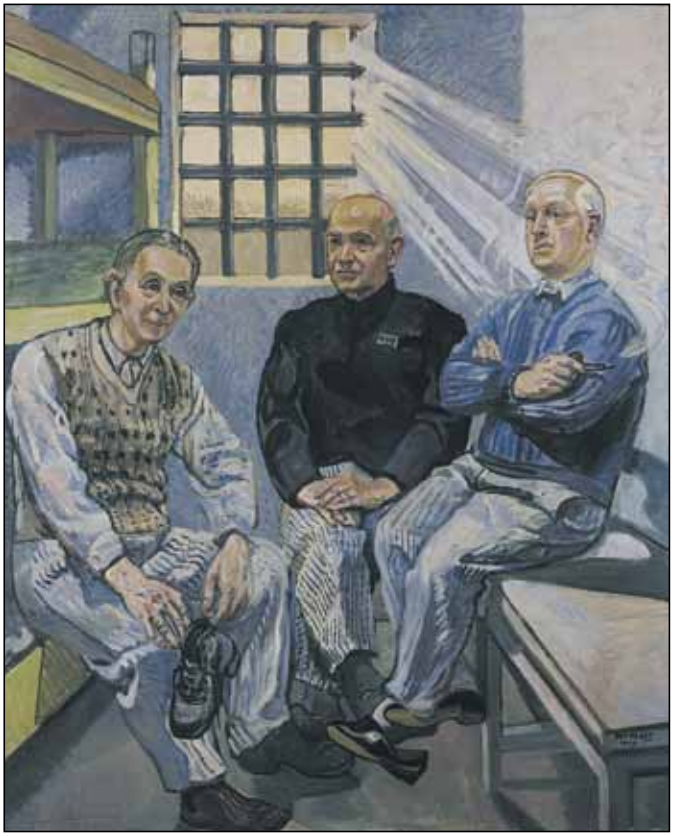

Tre medlemmer av Nationaltheatrets styre ble arrestert og satt på Grini i tre og et halvt år. Fra venstre Francis Bull, Johannes Sejersted Bødtker og Harald Grieg. Maleri av Per Krohg. O.Væring Eftf AS.

Før krigen og noen år etter hadde vi på Rustgården en kokke som het Jenny. Hun gjemte julekakene under sengen sin, men vi fant dem. Vi satte også en gang et glass med vann på toppen av hennes halvåpne dør med meget vellykket resultat. Jeg tror vi fikk juling. Hun bodde i det første rommet etter kjøkkentrappen. I det neste bodde Magnhild stuepike. Hun var bare snill og var i familien i over 40 år, først hos mors foreldre, så hos mors søster i England og så tilslutt hos oss på Rustgården til hun måtte flytte hjem til Blaker for å ta seg av en eldre søster. Thinka-huset var opprinnelig tiltenkt henne og het "Aldershvile". Når vi reiste til utlandet for å studere, ønsket mor og far oss god tur, mens Magnhild sto på trappen og gråt. I det siste rommet før hovedtrappen bodde Thinka, barnepiken vår, som kanskje har den tvilsomme ære av at det er blitt folk av oss. Spurte vi mor om å få lov til noe, var svaret alltid, "Har dere spurt

Thinka?" Hun giftet seg etter krigen, i slutten av 40-årene, med Thorbjørn Hansen, tidligere sjømann og flyttet så over med ham i det som nu kalles Thinkahuset. Thorbjørn jobbet noen år på Akers Mek. ellers måket han snø og hjalp noe til ute.

I skogen ned mot Voksen bodde "Gneldrekjerringa" og mannen hennes. Vi sto i vinduet eller på verandaen og hørte på hennes kjefting når de, litt fulle, kranglet seg ned stien mot den hytten de bodde i. Vi lå også på "luretaket", taket over et vedskjul som lå bortenfor Thinkahuset, når vi visste at de hadde kommet med trikken til Holmenkollen.

Om vinteren kom også Halvard Venner fra Sørkedalen, tidlig om morgenen hver dag. Han skulle hente posten til Sørkedalen som den gang ble levert ut fra Besserud. På veien kom han innom hos oss og tente opp i koksfyren i kjelleren. Jeg tror også at han gjorde det hos flere bortover i veien. Han tok også av dobbeltvinduene om våren og satte dem inn igjen på høsten, la på plass taksten som hadde falt ned og mye annet. Etter å ha vært på Besserud gikk han med posten i hele Sørkedalen. Han fikk tilslutt engang i 50-60- årene bil, men før det gikk han til fots eller på ski. En gang sa han fra at han ville bli litt sen med posten den dagen for han skulle gå 50-kilometeren først.

Rustgården er oppkalt etter gården Rustgården utenfor Levanger, en av

Arne Sejersted Bødtker foran Alf Rolfsens maleri av faren, Johannes Sejersted Bødtker. Foto: Finn Holden.

Ingeborg Sejersted Bødtker malt av Hugo Lous Mohr. Fra katalogen.

de største gårdene nord for Dovre. Der bodde i sin tid oberstløitnant Johannes Mathias Sejersted. Hans datter ble gift med min oldefar, og min far ble oppkalt etter oberstløitnanten og tok i slutten av 30-årene navnet Sejersted Bødtker som slektsnavn for seg og sine etterkommere.

Rustgården var et meget godt hus og hjem å vokse opp i. Vi ble kjent med alle tidens store malere, Henrik Sørensen, Thorvald Erichsen, Alf Rolfsen, Reidar Aulie, Per Krohg, Jean Heiberg, Joron Sitje og mange flere. Det var mye selskapelighet, og Eric og jeg pleide å gjemme oss bak de store gardinene nede for å se på alle gjestene.

9. april 1940 sto min bror Calle og Marius Eriksen ute i haven og skjøt på flyene med hagle. Huset ble i en kort periode tatt av tyskerne, men vi fikk det fort tilbake da de ikke ønsket å bo i en blindvei. Ingen i familien var hjemme, bare de tre hushjelpene. I løpet av en natt, med god hjelp av naboer, fikk de fraktet vekk de mest verdifulle maleriene, teppene og sølvtøy etc. Noen av naboene hadde mye fin kunst på veggene i mange år og tre lag tepper på gulvene. Etter krigen fikk vi alt tilbake helt uskadd.

Mor og far hadde ofte store selskaper med kunstnerne og sine mange andre venner. Da vårt hus ble bygget og tomten gravet ut, kom alle champagne- og vinflaskene frem, gammel fin årgang de fleste. Det var ikke returpant på flasker den gangen så de ble gravet ned i haven.

SEJERSTED BØDTKERS GALLERI
Tale av Henrik Sørensen 1937

Er ikke dette et eventyr? Sitter vi ikke til bryllups i kongsgården hos Askeladden og Ingeborg her opp i granskogen langt oppe i åsen – mens våren gjør seg i stand ute i Nordsjøen for å dra innover dette velsignede, ripete, trollete Norge, som vi elsker, raser imot og elsker - hver på vår vis. Vi er til eventyrs hos disse to oppe i Rustgården i Holmenkollskogen.

Her sitter nok flere og spiser ekstra forsiktig for ikke å få majones på de lånte smokings og snippkjoler i kveld. Men vi sitter trygt. Vår vert, Askeladden i eventyret, har også startet som gutten i Soria Moria slott - som de fleste av oss – og hatt lykken med seg. Tross sine to fine navn og som sønn av en general kunne jeg fortelle dere om år i Hamburg og Whitechapel med sorger over sauerkrautflekker på lånte kjoler og lengten oppover som vi! Som alle mennesker!

Det første billede samlingen her startet med, kostet 30 kr med ramme og forestilte en tilfrossen fjord og en isbryter som pløyer opp farveien for oss reisende. Altså et symbolsk billede på Johannes Bødtkers gjerning – kan vi si. Dette billede hadde han med i sengen første natten. Og etter sigende skal han ha skrevet et dikt til dets ære.

Slik lå isen over norskekysten da min generasjon, som består av Jean Heiberg, Deberitz, Per Krohg, Sandberg, Revold og meg, startet – vi som startet i de triste dagen-derpå-tidene etter bohemens glade pike- og pjolternetter. Da Krohgs, Munchs og Werenskiolds gode billeder kunde kjøpes for 10 biffer og 2 halve pilsener – og en sann kunstner burde ha minst en hemmelig sykdom, langt hår, svart hatt og gjerne være alkoholist. Torne, Erichsen, Jean Heiberg, Per Krohg, Revold og andre brøt med dette. Satte begrepet arbeide i stedet.

En kunstner måtte ikke kunne lese den tiden. Nu kan nesten alle det.

Kunsten var som et ensomt og forsømt løsbarn – unnfanget en blå St. Hansnatt og født utpå vinteren i mange graders Christiania-tåke på et loftsrom i nærheten av Krist-kirkegården. Og verden rakk ikke lenger enn til Akerselva – det var før Thiis- og Torne-tiden.

Å bli bedt bort den gang var like så sjeldent som å selge en ”Sommernatt” eller å få et stipendium. Kunsten og

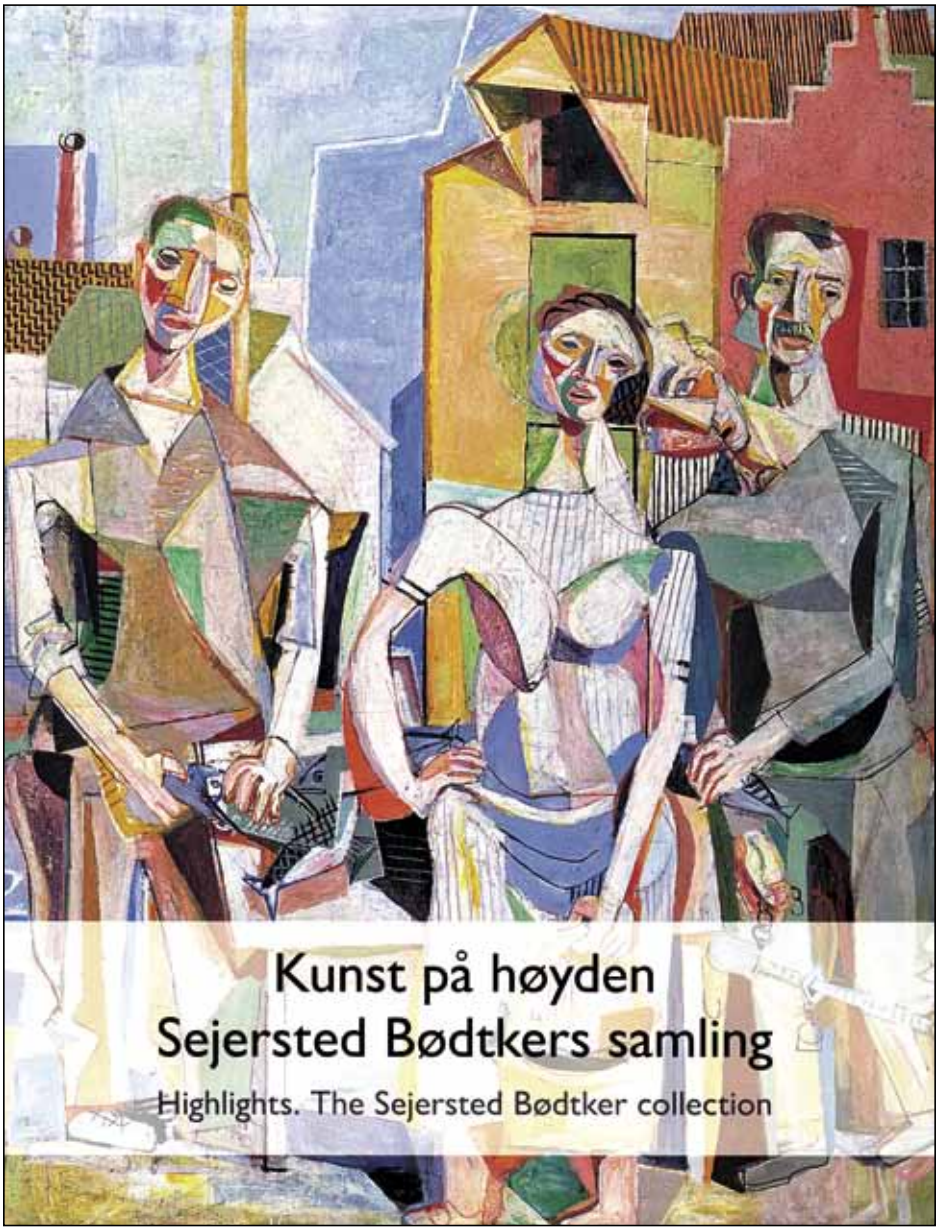

Til venstre: Charlotte Wankels portrett av Henrik Sørensen.
Over: Forsiden på utstillingskatalogen i Nasjonalmuseet.

Alf Rolfsen, Treet plantes. Nasjonalmuseet.

kunstnerne var ikke stort verdt den gang, skal jeg si. Og la meg føye til: Meget var også vår egen skyld. Hvorfor? hopper jeg naturligvis over.

Jeg skal si dere her i kveld, det er noe berusende ubegripelig å stå her midt i en skjønn oppfyllelse av en stordrøm – å stå her og støtte seg til en stenbalustrade

Over: Axel Revold, Gate i Luxor. Gave til Nasjonalgalleriet fra JSB.
Under: Sigurd Winge, Liggende kvinne. Privat eie.

mer verdt enn ens første 25 billeder og se utover denne kjære forsamling som er kommet hit i hvitt og fint for vår kunsts skyld – i disse skjønne Nicolai Beer-rommene, alene bygd til kunsten og oss som elsker den.

Vi skal vite det, vi som har viet oss til den skjønne og store gjerning (Hvorfor ikke si det i en kveld som denne), at dette forplikter at vi ikke glemmer van Eyckernes stolte devise: "Als ic kann". Jeg vil ikke bytte med noe annet kall i verden enn kunstens – jeg vil heller ikke leve i noe annet land i verden enn dette som nu suser utenfor Rustgården i kveld – og jeg vil ikke være noe annet sted enn her.

Det er ikke som før. Alt kaller på kunsten nu i de kommende tider. Den skal glede og bygge menneskene opp til lyset, til livet. Vi er ikke – vi kunstens folk – lenger parasitter. Vi har like stor rett til å være med som en ordfører, en salmaker, en bøkker. Folket har begynt å kalle på oss, og dette verdens skjønneste og rareste land, dette land som tross alt er som den en elsker.

Se utover i salene! Hit skal komme folk langveis fra for å møte Nordland og Telemarkens gullsommere – og solgangsvinden hos Thorvald Erichsen – nynnet inn i det sarteste blå i verden – se menneskerottene krype opp av Seinen på Per Krohgs billede for å dømmes mildt – komme for å se Vestlandets brustne sol i Mohrs billeder – eller stedes for fru Ingrid Rolfsens høybarmede majestet, hvor hennes kloke hjerte spiller under et farlig dekke av hemmelige tegn og Georg Jacobsens buer.

Og der inne bruser det kommende orkester – vi hører den kvalte larm fra Berlins sjakter hos Midelfart og Aulie – eller fjelleventyret i disse kvitemøyar, som møter sin underlige lagnad i grenselandene mellom dag og drøm i Kai Fjells verden. Her deler kunsten med deg. Og det å dele med seg, det er det første bud her i huset. Her går ditt og mitt i ett!

Så får jeg til slutt pynte dere til, Johannes og Ingeborg Bødtker. Dere har jo bedt meg så tynt og lovt meg alt mot å få slippe. Men det er meg en salig rus for én gangs skyld å gi deg, generalens sønn Askeladden og Ingeborg det glatte lag i kveld.

Jeg synes at Bødtker- og Beer-familien skal være stolte som oss over å ha to slike gale i slekten, selv om dere blir arveløse. Hva veier det mot å kunne si den dag da gullet ikke lenger er det viktigste i verden – at jeg var av Rustgård-folkets ætt!

Jeg kunne fortelle dere små eventyr om denne mannen med det vakre, veke navnet Johannes – og henne – for en far han har vært og er mot alle sine barn rundt om i Norge.

Så blir det for oss som står her midt i eventyret i salene på Rustgården efter i alle år å ha gått skogleis og i all slags vær og føre og endelig kommet frem langt om lenge til Soria Moria slottet med storskogen vårventende tett innpå og kommet opp i dette gjestebudet – å si dere vår hjertens takk for alt fra oss alle – eders kunstnere.

Og i eders navn vil vi innstifte et nytt bud: Fordi I har et så varmt hjerte, skal eders navn leve lenge i landet!

Tusen takk for eventyret i Holmenkollskogen!

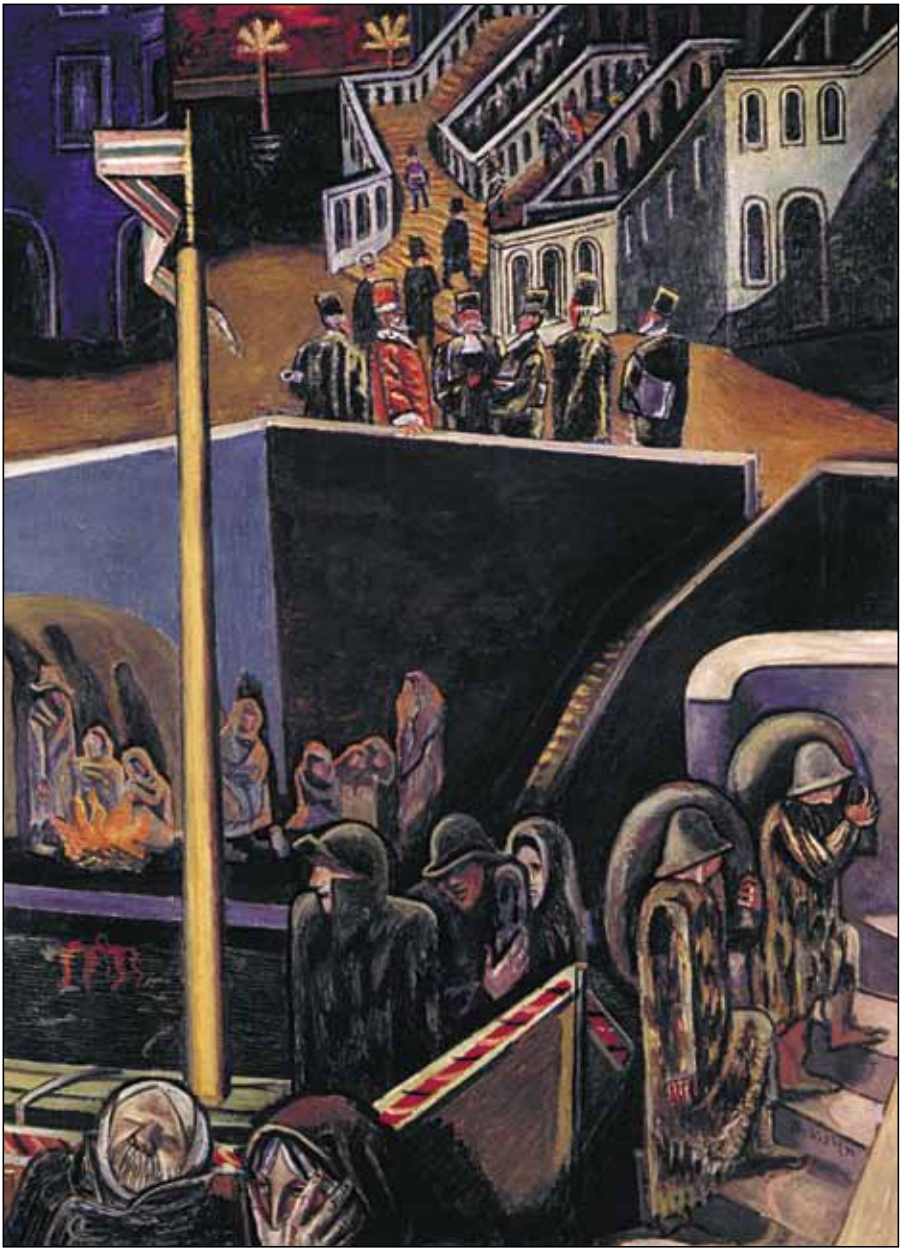

Per Krohg, To verdener. Gave til Nasjonalgalleriet fra JSB.
Alle bilder gjengitt med tillatelse fra Nasjonalmuseet.

BLAAFARVEVÆRKET

av Finn Holden

22 personer dro av gårde 3. juni med buss til Blaafarveværket. Dessverre var ikke bussen full. Det kan skyldes at bladet først kom til medlemmene fem dager før turen. Men turen ble en opplevelse for deltakerne, dels fordi selve utstillingen på værket var så fin, og dels fordi de to guidene, en om Blaafarveværkets og koboltfargens historie, og en på selve maleriutstillingen, var fremragende. Begge var kunnskapsrike og konkrete, og kurator Sverre Følstad var dessuten morsom.

Blaafarveværket hadde sin storhetstid så lenge koboltfargen ble utvunnet av steinmalm. I det øyeblikk fargen kunne fremstilles kjemisk, ble Blaafarveværket ikke lenger drivverdig. Senere lå det brakk inntil ekteparet Tone og Kjell Steinsvik restaurerte det som museum. Men den kjemiske blåfargen er ikke like bestandig som den naturlige koboltfargen, slik at alle glassene og vasene som produseres på Blaafarveværket i dag, er laget med kobolt fra gruver i Canada.

Etter en svært god lunsj gikk vi over til kunstutstillingen som i år var viet tre kunstnerpar, Oda og Christian Krohg, Xan og Julie Krohn, og Unni Askeland og Sverre Bjertnæs. Dette var en fin utstilling med mange malerier som ikke har vært utstilt før.

Så bilte vi opp til Ny-Fossum hvor det var to utstillinger på gården hvor

Til venstre: Koboltglass i motlys.
Over: Christian Krohgs bilde av datteren Nana. Begge foto: Finn Holden.

Ida Lorentzens blå interiør på blå vegg på Ny-Fossum.
Foto: Finn Holden.

Blaafarveværkets kjemiker tidligere hadde bodd. En svensk utstilling var viet blåfargens kulturhistorie. Blått er en farge, men også en sinnstilstand. Alle eldre norske vet at i gamle dager skulle kjøkkenet males blått for å holde fluer vekk. I direktørboligen prydet Ida Lorentzens harmoniske pasteller veggene.

Utstillingen på Blaafarveværket er åpen til 19. september og er vel verdt et besøk.

Det kjente bildet av Oda Krohg, malt i 1888 av den blivende ektemannen, er et utypisk portrett, preget av beundring, kjærlighet og intimitet. Eies av Nasjonalgalleriet.

Oda Krohg: Kvinne spaserer i parken.
Foto: Finn Holden.

"Våre folk" hører på forelesning og kjøper glass.
Foto: Finn Holden (over) og Harald Ulvestad (under).

JOHAN BORGEN OG GUSTAV LÆRUM

Johan Borgens vandring blant statuer i Holmenkollen

av Gunhild Ramm Reistad

Oberst Angell nedenfor Holmenkollen restaurant. Foto: Finn Holden.

En spasertur rundt på Holmenkollen kan føre til så mangt. For forfatteren Johan Borgen resulterte den i en glitrende petit. Se bare hva han skrev under signaturen "Mumle Gåsegg" i oktober 1930:

Overskriften var "Holmenkollkunstneren", og det virker som Borgen ikke helt visste å sette pris på billedhuggeren Gustav Lærum (1870-1938), som startet som en vittig tegner, men som på 19-tallet laget en rekke statuer i Holmenkolltraktene (Veidirektør Krag i 1909 og oberst Angell i 1923, samt flere andre).

Borgens beskrivelse av spaserturen er som følger:

Det begynner når man kommer opp i svingen like før Holmenkollen sportsstue. Man går i sine egne tanker om naturens ensomhet, om bladene som faller, tingenes forgjengelighet og prisene på kubb og melk. Kort sagt, man har ingenting å beklage seg over, men går til gjengjeld med hendene på ryggen og nynner.

Men således er ikke livet. Et nå springer man opp i navnløs angst og griper fast om stokken. For opp dukker en liten, sort mann ved siden av veien. Er det djevelen selv eller bare tunkallen som står hjemløs siden sanatoriebrannen?

Ingen av delene. Det er oberst Angell i bronse, en alminnelig krigens mann i Gustav Lærums utførelse som ikke burde skremme noen. Og dog må det være noe selsomt ved denne figuren, jeg kjenner en mann som ikke kan få hunden sin til å gå forbi den; en stor, sterk kjøter som verken frykter Gud eller mennesker.

Man tvinger sine oppreiste nerver i kne, ja som god patriot fletter man en krans av vidjekvister og legger om

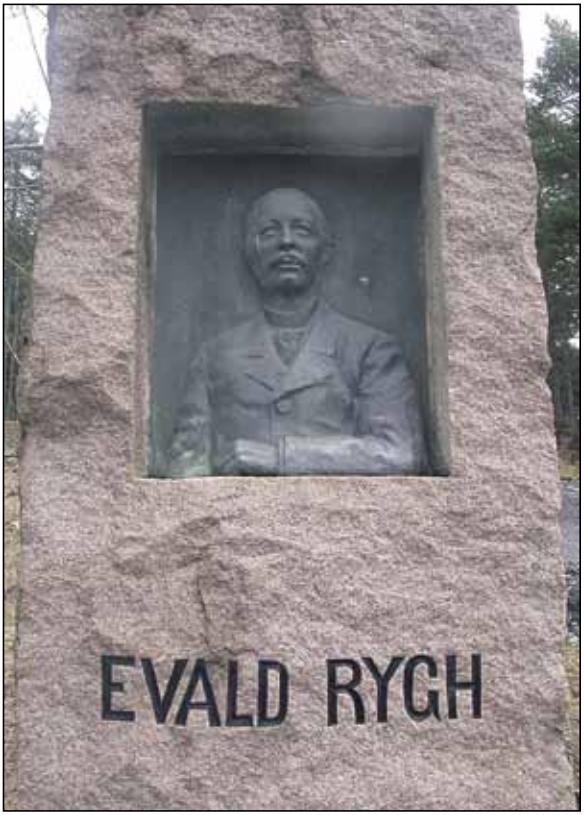

Foto: Gunhild Ramm Reistad

mannens hals. Man går videre, og legger atter hendene på ryggen. Man går i lett marsjtakt og brummer en martialsk melodi, alt ånder krig og fred, det er en deilig dag.

Granittstøtten opp i svingen hvor veien deler seg, er neste holdepunkt. Man er en vandrende elsker av menneskers verk innimellom trærne og skapningene. Der sitter banksjef Evald Rygh og titter fram av sin billettluke i stenens indre. Han er i bronse og bærer preg av Gustav Lærum. Man kan forstå den utlending som kommer til Holmenkoll-løpet og lar sin guinea foran Ryghs bronseansikt og blir stående og vente på billetten. Han venter ennå. Formstøtten har ikke svart, ikke på noe som helst.

Ved oppkjørselen til haven foran Holmenkollen sanatorium finner vi det siste kunstverk som fra disse dager fullkommengjør vår Siegesallé mellom granene. Det er atter i bronse og fremstiller bryggerieier Ellef Ringnes, og denne byste er utført av billedhuggeren Gustav Lærum. Det er han som vår kunsts Ola Jernmann, og truer med å befolke hele Nordmarka.

Der kunne nok være grunn til i tide å treffe forholdsregler mot overbefolkning av disse trakter. Av mange er de den dag i dag elsket ene og alene for den alminnelige naturs skyld, selv om denne alternering mellom trær og bronser ikke går ens blikk forbi. En gran og en Lærum, en gran og en Lærum – men inntil vårt folk er videre kunstnerisk oppdratt bør der kanskje ikke komme mer enn én Lærum for hver gran.

Så langt Johan Borgen. Og ennå er han ikke kommet opp til Kragstøtten på sin vandring. Den er også en Lærum!

Gjengitt med tillatelse fra Gyldendal Norsk Forlag.

Vi har ikke funnet bysten av Ellef Ringnes. Kan noen av leserne hjelpe oss?

SOLSTUA

av Lajla Heyerdahl

Det er kanskje ikke så mange som kjenner til Solstua selskapslokaler i Thorleif Haugs vei 14 på Voksenkollen. Stedet har en lang historie som er verdt en omtale i medlemsbladet. Opprinnelig besto den 22 mål store eiendommen av fire parseller. I 1905 kjøpte ingeniør Sam Eyde tomten for kr 8.500.-. Dette var den beste tomten i Holmenkollåsen med sin vide utsikt. Kongsseteren ligger litt lavere og har ikke det samme imponerende utsyn som Solstua. Eyde fikk samme år lov til å oppføre en jaktvilla i rundtømmer med en grunnflate på 500 kvm i to etasjer. Fordi huset lå så flott til i solen, ble det kalt Solstua. Herfra er det storslagen utsikt over fjorden og byen.

Sam Eyde var født i Arendal i 1866. Barndommen beskriver han i sin bok ”Mitt liv og mitt livsverk” som harmonisk med snille og hjertegode foreldre. Han forteller om den gode barndommen med venner fra samme samfunnslag, om selskapelighet i vakre hjem i Arendal og om sommervillaene som lå på rekke og rad på Hisøen utenfor byen. Familien var meget velstående ettersom den hadde drevet skipsfart i flere generasjoner. Han beskriver sin skolegang i Arendal som et mørkt kapittel og inntok stadig plassen som nummer sjakk eller nestsjakk i klassen. Da foreldrene fikk beskjed om at sønnen ikke ville klare eksamen mellom fjerde og femte middelklasse, ble Sam Eyde tatt ut av skolen og sendt til sjøs. Som 13-åring seilte han med ”Nornen”

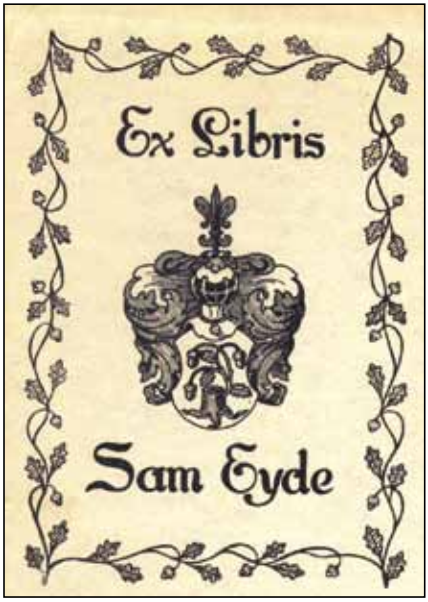

over Nordsjøen til England og Amsterdam. Dette skulle bli et gjennombrudd for gutten, der han møtte unge menn fra andre kanter av landet som målbevisst arbeidet for sin utdannelse. Ved siden av hardt arbeid om bord forsto han at skolegang var viktig. Han ble deretter sendt til Kristiania på Gjertsens skole som var ansett som en av de beste i byen. Gutten arbeidet hardt og var ett poeng unna laud til examen artium på reallinjen.

I 1885 ble han opptatt på Krigsskolen i Kristiania. Deretter bar det til Tyskland, til den tekniske høyskole i Charlottenburg og senere i Berlin. Sam Eyde ble en flink ingeniør og en dyktig forretningsmann med mange store oppdrag innen jernbane og havneanlegg i Tyskland, Stockholm og Kristiania. Ved århundreskiftet drev han som 34-åring en av de største ingeniørbedrifter i Skandinavia. I 1903 begynte eksperimenteringen med Birkeland-Eydes oppfinnelse. Det gjaldt å utnytte vannkraft til fremstilling av salpeter fra nitrogen i luften. Dette var starten på eventyret Norsk Hydro.

Ingeniør Sam Eyde startet Norsk Hydro i 1905 der han var generaldirektør til 1917 og administrerende direktør i Elkem til 1916. Han gikk av som leder for Elkem fordi han fikk kritikk for at han arbeidet for begge bedriftene samtidig. Han ble tvunget til å gå av som generaldirektør og trakk seg fra styret i 1927. Sam Eyde var dessuten aktiv i politikken, kjøpte Semb herregård der han ville drive industrielt jordbruk. Han ledet en norsk handelsdelegasjon til Polen og ble norsk minister i Warszawa. Etter tre år forlot han byen for godt og bosatte seg i Cannes. Hver sommer besøkte han Norge. Sam Eyde var gift to

Forrige side: Sam Eyde og hans ex libris (bokeiermerke). Under: Solstua.

ganger. Det første ekteskapet ble inngått i 1895 med svensk komtesse Ulla Mørner. De fikk tre barn. Familien brukte Solstua som utgangspunkt for skiturer sammen med forretningsforbindelser og venner. Når det var renn i Holmenkollen, var Solstua et praktisk overnattingssted med sin gode beliggenhet i nærheten til hoppbakken.

Etter hvert fikk Sam Eyde interesse for andre kvinner og inngikk et forhold til skuespillerinnen Elida Simonsen som han fikk en sønn med mens han var gift med sin kone Ulla. Hun ble rasende, og det sies at stormfulle scener utspant seg på Solstua. Ekteskapet ble oppløst i 1912, og året etter giftet han seg med Elida Simonsen. Han adopterte da deres sønn som var blitt 6 år gammel. Hans første kone Ulla var knyttet til Solstua, men ettersom situasjonen ble så vanskelig, solgte Sam Eyde eiendommen i 1914.

Huset ble solgt til dr. Albert Petersson for kr. 80.000.-. Året etter ble det igjen solgt til Halvor John Schou som hadde arvet en stor formue etter faren John Schou som var medeier i Hjula Væveri og Schous Bryggeri. Arkitekt Arnstein Arneberg ble engasjert til å forandre interiøret i stuene. Spisesalen ble oppgradert med gulv, vegger og himlinger fra engelske gods og mellomstuen ble dekorert med franske gobeliner. Rommet ble møblert med forgylte stoler og sofaer, som hadde tilhørt prins Heinrich, bror av keiser Wilhelm II. Blomsterværelset er dekorert av maleren Domenico Erdmann. På sydsiden av huset ble det anlagt tennisbane med trapper i tørrmur som adkomst i det bratte terrenget.

I 1912 ble fru Sylvia Schou kjent med dronning Maud som var hyppig gjest sammen med kong Haakon på Solstua. Kongsseteren ligger rett nedenfor så veien opp var ikke lang. Dronning

Maud var gudmor for to av deres barn. I 1918 ble det oppført en gammel hallingstue på tunet ved Solstua. Det antas at den opprinnelig ble oppført i 1742 på Nordre Nestegard i Hol i Hallingdal. Hallingstua ble demontert under første verdenskrig, men Hol bygdemuseum måtte av økonomiske årsaker takke nei til å sette den opp på museet. Huset består av en stue med et lite sovekammer. Tak og vegger er dekorert med imponerende rosemaling. Dekoren i taket er av ukjent opprinnelse, men skal ha blitt restaurert av maleren Adolph Tidemand på 1800-tallet.

Etter første verdenskrig tapte Schou sin formue, men hans dyktige kone Sylvia greide ved hjelp av et banklån å kjøpe tilbake begge familiens eiendommer. Hun startet firmaet Sylvian i 1921 som var et syatelier der dronning Maud etter hvert ble kunde. Samme år fikk ekteparet tillatelse til å gjøre Solstua om til sanatorium med 12 sengeplasser. Sylvia Schou skilte seg fra sin mann og giftet seg i 1924 med en av tilsynslegene på sanatoriet, professor dr. med. Harald Astrup Salvesen.

I 1933 solgte Halvor Schou eiendommen til Ewald Bosse og hans kone Margit. Bosse var professor i sosiologi og underviste på Universitetet i Oslo. Han skrev en rekke bøker innen sitt felt, og var kjent for sitt sosiale engasjement. I 1943 rekvirerte Quisling Solstua som representasjonssted for den norske stat. Det fortelles at han skal ha holdt statsråd i Hallingstua. Bruken ble heldigvis kortvarig, og professor Bosse stilte da Solstua til disposisjon for damene som bodde på Mogens Thorsens stiftelse. Mange av dem var husløse fordi tyskerne hadde okkupert deres eiendom i Bygdøy allé der Hydros bygg ligger i dag. 15 damer fikk bo på Solstua der de måtte holde felles husholdning. Det var langt til trikk og butikker og ikke helt enkelt å bo så langt på landet. De fikk bo der til høsten 1945.

I 1956 ble det ifølge Bosses testamente opprettet en stiftelse som skulle eie og drive Solstua som feriehjem for slitne husmødre av arbeiderklassen. De fikk opphold fra 8 til 14 dager. Fra 1964 ble Solstua benyttet som ettervernshjem for pasienter fra Dikemark sykehus.

Herr og fru Bosse hadde ingen egne barn. Deres pleiedatter Dagny Bull Heyerdahl testamenterte hele sin formue til veldedige organisasjoner. Oslo kommune har siden drevet Solstua som kurs- og konferansesenter.

Solstua i dag

Solstua er en perle i vårt distrikt. Eiendommen er forsømt og trenger oppussing og modernisering. Men i veggene sitter det historie. I annen etasje er det fem store soverom med flott utsikt. Dørene er uvanlige med buet form øverst. Detaljrike dørklinker har dekor som går igjen på listverket i dørspeilet. Flere av soverommene har peis der blomsterornamenter er murt inn i peiskappen. Innmurte badekar på badet med blanke rør og gedigne kraner av datidens beste sort. Et av soverommene er fullstendig rosemalt og himmelsengen står i stil med interiøret. Nedenfor huset er det anlagt flotte stentrapper og gedigne murer.

Tennisbanen har sett bedre dager. Den er anlagt midt i skogen i skrånende terreng med en tilskuerplass i muren på

oversiden. Dessverre har forfallet inntatt anlegget. Muren har rast ut på den ene siden og store grantrær har fått vokse vilt på tennisbanen. På den nederste delen er det anlagt en boulebane. Utsikten til byen og fjorden er formidabel. Den nye Holmenkollbakken kneiser majestetisk nedenfor.

Solstua har vært drevet som kurs og konferansesenter for Oslo kommune i mange år. Et bestyrerpar har vært vertskap og ordnet med utleie til private kunder for store selskaper. Men for to år siden ble det slutt på dette. Strømmen ble slått av, og Solstua sto tom. Fra årsskiftet 2010 satset den entusiastiske familien Qvigstad med fru Ida Beth Hald å gjenoppta driften. Som de selv sier, er kassen tom og forfallet stort. Familien ser potensialet i dette flotte stedet og ønsker at det skal bli tatt vare på for fremtiden. Oslo kommune har latt det gå for langt. Møysommelig har Qvigstads pusset opp rom for rom oppe og malt dem i lyse farger. Ved hjelp fra Holmenkollen Park Hotell har de møblert soverommene med tidsriktige senger og nattbord. Nye stoler til spisestuen har de også fått fra hotellet. Sist jeg snakket med dem, sto et flygel øverst på ønskelisten. Men lykkeligvis står det nå et flott flygel i peisestuen, utlånt fra en velvillig nabo.

Solstua tar med glede imot all hjelp, både i form av praktisk arbeid, interesse og alle former for positivt engasjement. Selve huset med Hallingstua på tunet har stor kulturhistorisk verdi. Den store ubebygde tomten på 22 mål er som et grønt bakteppe for Holmenkollbakken sett fra byen. Det alene er god nok grunn til å bevare eiendommen inntakt uten sår etter nedhugging og nye boliger. Det er også av vital betydning at stiftelsen blir tilført inntekter til drift og vedlikehold. Jo bedre økonomi stiftelsen får, desto mer kan gjøres for ta vare på eiendommen. Alle veldedige organisasjoner kan låne stedet vederlagsfritt. Dette er en viktig del av Bosses stiftelses statutter. Ellers leies Solstua ut til private selskaper for bryllup, konfirmasjon, jubileum og andre festligheter. Leietaker sørger selv for mat, drikke, servering og opprydning. Det koster kr 10.000.- å disponere lokalene. Overnatting i gode soverom koster kr 500.- pr rom. Har man langveisfarende gjester, er dette et billig og praktisk alternativ. Foreløpig er det fem dobbeltrom og to bad. Solstua formidler gjerne kontakt med cateringleverandører, eventbyråer, vaske- og serveringshjelp samt ryddehjelp. Det er plass til 50 personer i spisestuen, men med lettere servering er det plass til 100 gjester. Gå inn på www.solstua.oslo.no for nærmere informasjon.

Jeg var på befaring på Solstua og ble revet med av familien Qvigstads entusiasme. Dette må vi hjelpe til med å bevare for etterslekten. Selv om stedet trenger oppgradering, er det likevel enestående. Det er som å være på fjellet, og jeg forstår Sam Eyde som valgte seg ut den aller fineste tomten i hele Holmenkollåsen. Den gang tiur og røy, elg og hare var vanlig å jakte på i strøket. Det er bare 100 år siden!

Kilder:

Jubileumsboken til Voksenkollen Vel
Sam Eyde: Mitt liv og mitt livsverk
Bestyrer Ida Beth Hald og Kristian Qvigstad

HØSTTUR
lørdag 18. september 2010.

Vinderen Historielag arrangerer på nytt busstur over Krokskogen langs den Gamle Kongevei fra Lommedalen til Sundvollen.

Guiding/orientering og stopp underveis og lunsj på Kleivstua.
Mulig vandring til Kongens utsikt hvis forholdene tillater det.

Bussen kjører fra "Villsvinet" ved Slemdal skole (krysset Frognerseterveien - Stasjonsveien) kl. 10.00, og retur til samme sted beregnes ca kl. 16.00.

Deltakerbetaling for busstur inkludert avgift og toretters lunsj på Kleivstua kr 350,- Kontonr: 7874.05.98200.

Spørsmål til guiden
Henning Krohg Stabell, 915 71 253, familien.stabell@online.no

Påmelding til
Anita Kildal, 984 76 570, anita@kildal.no,
Lajla Heyerdahl, 22 14 74 17, lajla.he@online.no

Velkommen!

FAHLSTRØM I FROGNERSETERVEIEN

av Gunhild Ramm Reistad

Norges første kvinnelige teaterdirektør, Alma Fahlstrøm, (1863 – 1946) bodde på Slemdal, nærmere bestemt i Frognerseterveien 56, eller "Bakkehuset" som var deres eneste adresse, da huset ble bygget i begynnelsen av 1900-tallet. Gatenummer her ute i skogen fantes ennå ikke.

Hun og ektemannen Johan Fahlstrøm (1867 – 1938) drev flere teatre i Kristiania. Det var Alma som var den drivende kraft, både som sjef og instruktør, opplyses det i Norges Teaterhistorie. Johan mente han var Norges største skuespiller, og Alma var enig.

De startet som skuespillere på Christiania Teater. Alma, født Bosse, debuterte alt i 1879. Hun var dansk av opprinnelse og var søster av Harriet Bosse, som en periode var gift med August Strindberg. Alma Fahlstrøm hadde et betydelig komisk talent og ble særlig lagt merke til i rollen som Pernille i *"Den stundesløse"* og Ane i Bjørnsons *"Geografi og kjærlighet"*. I 1887 kom Johan til Christiania Theater. Han fikk store roller og ble her til 1895 da han ble oppsagt på grunn av en disiplinærsak.

Hans hustru Alma skrev da følgende til teatersjef Schrøder:

Da jeg selvfølgelig ikke ønsker å være knyttet til et teater, som finner det påkrevd å gi en skuespiller med min manns begavelse, plikttroskap, arbeidskraft og ansiennitet øyeblikkelig avskjed uten annen grunn enn en ytring på scenen etter en prøve: "Ja, det er nettopp instruksjon som mangler!" skal jeg herved, idet jeg gjør min manns ord til mine, andra om sammen med Fahlstrøm øyeblikkelig å bli løst fra mitt engasjement ved Kristiania Theater.

Ekteparet fikk deretter engasjement på Tivoli, på Circus Varieté, noe som betydde en stor omstilling, men de slo igjennom. Fahlstrøm var den første som leste *"Ja, vi elsker"*, og J.P. Bull skrev en farse bygd over Bjørnsons *"Geografi og kjærlighet"* med Thygesen og Ane. Den ble meget godt mottatt.

Etter noen år på turné vendte ekteparet tilbake til Kristiania. Sommeren 1896 sto Brand og Romeo og Julie på plakaten med fem forestillinger i det gamle Tivoli Theater. Her virket Alma Fahlstrøm for første gang som instruktør, og hennes søster Harriet Bosse debuterte som Julie i Romeo og Julie.

Deretter startet ekteparet Centraltheatret i Akersgaten i 1897. Teatret eksisterer fremdeles, mens ekteparet Fahlstrøm begynte i 1899 ved det nybygde Nationaltheatret. Her ble de uvenner med teatersjefen, Bjørn Bjørnson, og stiftet i 1903 Fahlstrøms Theater, som de drev fram til 1911. Fahlstrøms hadde fått Henrik Bull til å bygge om det gamle Eldorado varietéteater i Torggaten. Nå kunne det romme 950 tilskuere. Det startet med et ensemble på 16 skuespillere og et orkester på 15 mann under kapellmester Glede.

Flere av de store skuespillerne fra Nationaltheatret meldte overgang til

Fahlstrøm: Agnes Mowinckel, Ragna Wettergreen, Ingolf Schanche, Hauk Aabel og Oscar Leffmann forlot Nationaltheatret.Ved Alma Fahlstrøms 25-års jubileum ved scenen skrev teateranmelder Sigurd Bødtker hennes innsats slik:

Det er litt av et eventyr i denne skjebne, og det utrettelige arbeide, som fyller de mange år, den iver og intelligens, den viljekraft og den maktglede som har ført fram til målet.

Bødtker berømmer spesielt hennes evne til å spille komedie ut fra den djerveste Kristiania-tone.

Bødtker er overstrømmende i sin omtalte av Johan Fahlstrøm: Dels er han strålende og vakker i helteroller, men aller mest imponerer han i karakterroller, som f. eks Krogstad i "*Et dukkehjem*". Han forstår å utstyre den diktede figur med alle de små særegenheter som gjør skikkelsen levende for oss. Han trenger langsomt inn i figuren, gjennomsøker den fra krok til krok, oppdager stadig nye trekk, føyer dem til sist sammen så det ikke er brist eller brudd å se.

Selv hadde Fahlstrøm dette syn på skuespillkunsten:

Naar jeg tenker paa skuespilkunsten, mindes jeg en indisk hymne til nuet. Det heter i den: Igaar er en drøm, i morgen er et haab, men i dag er det levende liv! Slik staar skuespilkunsten for mig, ti indbefattende livet i sig, dør den i nuet. Ordene er hentet fra Johan Fahlstrøms tale ved Kunstnerforeningens 25-årsjubileum, og de er karakteristiske for hans syn på teateret.

Men oppgaven med både å drive et større teater og spille selv i utallige roller ble for krevende. 30. august ga teatret Ibsens *"Samfundets støtter"* som avskjedsforestilling. Fra 1911 ble teatret gjort om til kino og fikk navnet Verdensspeilet. Deretter het det Admiral Palads, ført det ble overtatt av Oslo kommune og åpnet som lydfilmteater under det opprinnelige navnet Eldorado.

Under jubileumsutstillingen på Frogner i 1914 var Fahlstrøms atter i aktivitet. Nå startet de sitt siste teater, Friluftsteatret. St. Hans-aften 1915 ble Sangspillet *"Fjelleventyret"* oppført. Henrik Bull hadde bygd opp en 30 meter bred scene bak Frognerdammen. Kuer ble skaffet fra en gård i Vestre Aker og hest fra rideskolen, og fra Gausdal kom geiter. Kapellmester Riefling spilte fra en naturlig grop i terrenget. Hauk Aabel var Mons Østmoe og Fahlstrøm spilte lensmannen, Signe Heide Steen, Ragnhild Larsen og Kirsten Flagstad hadde de kvinnelige hovedrollene.

Senere arbeidet ekteparet ved ulike teatre i Kristiania. Johan Fahlstrøm var

også virksom som maler og billedhugger og er representert i Nasjonalgalleriet. Han laget byster av Christian Krohg, Alma selv og Christian Sinding, samt portretter og maleri fra Gausdal. Ved huset på Slemdal fikk han innredet et atelier.

I 1912 ble ekteparet rammet av tragedien det aldri kom over. De hadde et eneste barn, Arne, som ble født i 1893. I 1912 ble han sendt til Amerika for å lære det nye fenomenet, kinematografi. Han fikk aldri lært seg dette, og kom heller aldri til Amerika. Båten han var med, RMS "Titanic", gikk som kjent ned på jomfruturen over Atlanterhavet. – Dermed ble fremtiden lukket for Johan og meg, skrev Alma.

Titanic gikk ned i april 1912, men ekteparet knyttet ulykken til julaften. I alle år deretter markerte de alltid dagen – ikke som julaften med glede og sang, men som en dag for sorg og ettertanke.

I hagen i Frognerseterveien hadde Fahstrøms samlet mange skulpturer, en av dem var dyreskulpturen i bronse, *"Villsvinet fra Firenze"*. I 1948 ble den gitt til Slemdal skole, som hadde vært sønnen Arnes skole. Ettersom de ikke hadde flere barn, donerte de hele sin formue til Redningsselskapet, som bygde en redningsskøyte og kalte den Arne Fahlstrøm etter sønnen.

Ennå lever mange naboer i Frognerseterveien som husker det eksentriske og skapende ekteparet som skilte seg litt ut fra den vanlige solide borgerlighet. En av naboene har fortalt følgende historie. Han hadde spurt Fahlstrøm om han kunne få hugge noen graner på tomten til Fahlstrøm. Han kunne nå bare se et gløtt av fjorden, men ville gjerne se mer. Fahlstrøm svarte da at det var best slik: *Man skulle bare se litt, da fikk nemlig fantasien mer å arbeide med. Men hvordan det gikk med granene forteller historien intet om.*

Villsvinet
(kalt i Firenze Porcellino=Grisungen) ble laget av barokkmesteren Pietro Tacca (1577-1640) som kopi av en gresk marmororiginal. Den utgjør en del av en fontene på Mercato Nuovo i Firenze. Det fins flere kopier av villsvinet i USA og Canada, og ellers i München og Sydney, og altså utenfor Slemdal skole. Her er den omgitt av høyt, stygt ugress, men fortjener en bedre plassering.
Kilde: Wikipedia.

SOLBAKKEN PÅ VOLVAT

av Lajla Heyerdahl

I et av medlemsbladene sto det for en stund siden en artikkel om huset til Frits Thaulow på Volvat. I et sitat fra Liv Køltzows biografi om Amalie Skram er det beskrevet en augustkveld på Thaulows løkke. Det står at huset ble kalt Solbakken. Beskrivelsen av det store stenbordet, lønnetrærne, singelgangen og den store glassverandaen vakte minner hos meg. Det var så morsomt å lese artikkelen fordi jeg selv var der ofte som barn. Huset het bare Solbakken i familien. Jeg var ofte på besøk med mormor hos hennes søster Signe Jensen på Solbakken.

Tante Signe var første gang gift med Joar Holst, født 1885, som døde 33 år gammel av spanskesyken. Han var sønn av Anton B. Nilsen og Helene Holst. Anton B. Nilsen var forretningsmann, og sønnen Joar Holst (tok sin mors navn) gikk inn i sin fars forretning. Han må ha kjøpt Solbakken av Frits Thaulow eller hans arvinger. Tante Signe satt igjen som enke i det store huset med to små barn. Hun giftet seg senere med advokat Christian Jensen, ordfører i Aker kommune 1935-1945.

På slutten av 1950-årene var det stas for en liten pike som bodde i leilighet på Frogner, å komme på besøk til en stor hage med gressplener, blomster og epletrær. Mormor og jeg tok bussen fra Frogner kirke og gikk av på Volvat rett nedenfor en liten rød stue som sto der Ringhuset er i dag. Bestefar (født i 1882) fortalte at der bodde melkepiken da han var liten. Piken ble hentet hver morgen av hest og vogn for å være med å levere melk fra Akergårdene til kundene i byen.

Hagen på Solbakken var mye større den gang. Sørkedalsveien var smalere med bare ett felt, og stenmuren som avgrenset hagen, gikk til midtrabatten av veien. Innenfor porten var det en rød låve, stall og gartnerbolig. Det var bærbusker av alle slag og lange rader med sommerblomster mellom huset og låven.

Solbakken i dag. Begge foto: Lajla Heyerdahl.

Jeg husker godt det store stenbordet bak huset med en bordplate så stor som et bordtennisbord. Brede singelganger med knitrende lyd når man gikk. Inne i huset var det store stuer med bonede gulv som var morsomme å skli på og som knirket når man gikk over gulvet.

Tante Signe var blid med midtskill og knute i nakken. Hun hadde hushjelpen Jenny som gikk stille omkring iført hvitt forkle og søsterkjole. Jenny var venninne med mormors hushjelp Marie. De var ute sammen på onsdager når de hadde fri. Jeg husker den store, lyse glassverandaen med solen som flommet inn. Utgangen til hagen gikk ned en bred stentrapp der singelgangen nedenfor førte til en stensatt dam hvor gartneren hadde satt ut kreps. Besøket om sommeren ble alltid avsluttet med sanking av epler og pærer, bær og blomster som vi fikk med oss hjem.

Bussen til byen stoppet utenfor inngangen til Vestre gravlund ved siden av nedgangen til Volvat trikkestasjon, som lå under jorden. Utenfor inngangen til gravlunden satt det ofte en ung, invalid dame og solgte kranser. Det må ha vært i forbindelse med høsten at hun satt der. Jeg husker så godt at det gjorde inntrykk på meg. Hun satt der i rullestol, godt innpakket i ulltepper med Polly Anna-hatt på hodet. Med smil om munnen satt hun foran et bord fylt med kranser og pynt som hun solgte til folk som var på vei inn til gravlunden.

Mine barndomsminner sitter så levende for meg med sine dufter av ringblomst og epler. Den gang en liten busstur og et besøk i en gammeldags hage var en minnerik og morsom søndagsopplevelse med mormor.

VEIER OG STIER I OSLOMARKA

VED FINN HOLDEN

De som har levd en stund og er interessert i lokalhistorie, kjenner til bøkene til H.O. Christophersen. Nå er en av dem sendt ut i ny, forkortet og modernisert utgave. ”På gamle veier og nye stier i Oslomarka” kom opprinnelig ut i 1956. Noen av artiklene er ikke tatt med fordi de er uaktuelle på grunn av befolkningsøkningen som har gjort store inngrep i omegnen av Oslo. Andre artikler er heldigvis like aktuelle i dag. Den nye utgaven inneholder 30 av disse artiklene med uendret tekst, men oppdatert med turforslag, kartskisser, nye fotografier og margtekster. Den ene, ”Til Krogkleven”, omtaler den turen vi arrangerte høsten 2009 og gjentar i år gjennom Krokskogen med Henning Krohg Stabell som guide. Mange av artiklene handler om Ankerveien/Greveveien mellom Hakedals Verk og Bærums Verk.

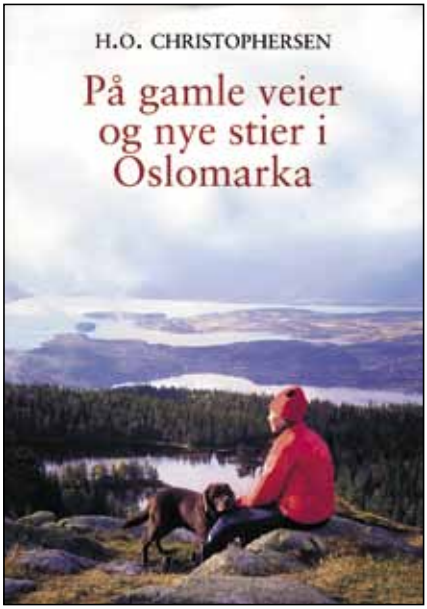

Husmannsplassen Arnebråten under Vestre Holmen, Arnebråtveien 62.

I ”På ”plassetur” i Holmenstrøket” forteller Christophersen om husmannsplassene i bydelen, stoff som er midt i blinken for alle historieinteresserte i bydelen. Men jeg savner ”Gamle husmannsplasser i Hovseter-strøket” og ”Husmannsplassene i det gamle

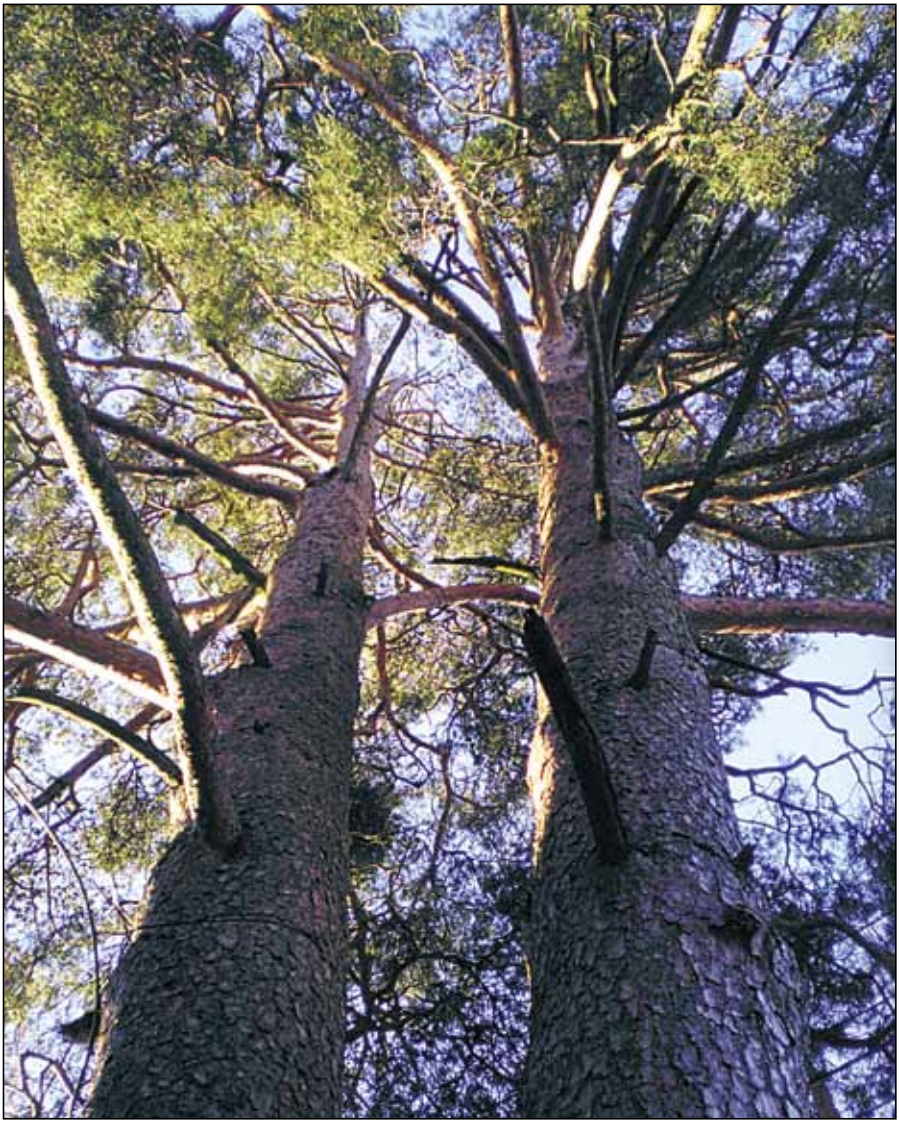

Tvillingfurua foran Ankerveien 96a. Alle bilder fra boka.

Aker", som forteller om navneskikkene for plassene: yrkesnavn, utenlandske navn, "gode" navn.

Det var en like stor glede å bla gjennom og lese den oppdaterte utgaven som det i sin tid var å lese førsteutgaven. Einar Skage Andersen har redigert den nye utgaven og tatt fargebildene, Rune Slagstad har skrevet etterord om forfatteren.